

Bryssel, 20. helmikuuta 2026
(OR. en)

6184/26

SOC 70
EMPL 28
EDUC 43
JEUN 25
ECOFIN 177

ILMOITUS

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto
Asia:	Työllisyyskomitean arviointi nuorisotakuun täytäntöönpanosta: keskeiset viestit – <i>Hyväksyminen</i>

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena neuvoston (työllisyys, sosiaalipolitiikka, terveys ja kuluttaja-asiat) istunnossa 9. maaliskuuta 2026 hyväksymistä varten työllisyyskomitean keskeiset viestit nuorisotakuun täytäntöönpanoa koskevasta työllisyyskomitean arvioinnista.

Nuorisotakuun täytäntöönpanoa koskevan työllisyyskomitean arvioinnin maakohtaiset päätelmät ovat asiakirjassa 6184/26 ADD 1.

Työllisyyskomitean arviointi

neuvoston vuonna 2020 antaman suosituksen

”Silta työelämään – entistä vahvempi nuorisotakuu” täytäntöönpanosta

Keskeiset viestit neuvostolle

1. Johdanto

Työllisyyskomitean tehtävänä on seurata neuvoston suosituksen ”Silta työelämään – entistä vahvempi nuorisotakuu” täytäntöönpanon edistymistä.¹ Vuonna 2021 komitea keskittyi covid-19-kriisin suhteettomiin vaikutuksiin nuoriin ja tarkasteli jäsenvaltioissa toteutettuja toimia, joilla pyrittiin järjestelmällisempään ja johdonmukaisempaan nuorisotyöttömyyttä ja työmarkkinoiden ulkopuolelle jäämistä koskevaan ratkaisumalliin pandemiasta huolimatta. Vuonna 2023 komitea pani merkille, että aktivointiohjelmat olivat tehokkaampia ja että nuorisotakuujärjestelmistä oikea-aikaisesti ja myönteisin tuloksin poistuneiden osuus oli kasvanut aiempiin vuosiin verrattuna.

Vuonna 2025 monenvälisessä arvioinnissa keskityttiin sellaisten rakenteellisten ja institutionaalisten haasteiden tunnistamiseen, jotka estävät työelämän tai koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten (NEET-nuorten) pysyvän integroitumisen työmarkkinoille. Arviointi osoitti, että sekä työttömien että työelämän ulkopuolella olevien NEET-nuorten haasteisiin vastatessaan useat jäsenvaltiot keskittyvät edelleen ensisijaisesti perinteisiin aktivointi- ja työmarkkinatukitoimiin, joita tarjoavat pääasiassa julkiset työvoimapalvelut. Vaikka hoitovelvoitteita, kohtuuhintaista asumista, kohtuuhintaisen julkisen liikenteen puutetta, sairauksia ja vammaisuutta pidetään pätevinä ja tärkeinä selityksinä NEET-nuorten työelämän ulkopuolelle jäämiselle, tämän tyyppisten esteiden ratkaisemiseksi ei toteuteta riittävästi toimenpiteitä.

---

¹ TSTK-neuvosto hyväksyi vuosina 2016, 2018 ja 2019 keskeiset viestit, jotka työllisyyskomitea oli laatinut vuonna 2013 *nuorisotakuun perustamisesta annetun neuvoston suosituksen* pohjalta toteuttamansa seurannan perusteella. Viesteissä korostettiin ennaltaehkäisyä, varhaisten toimien sekä jäsenvaltioiden sisäisten vahvojen kumppanuuksien merkitystä ja julkisten työvoimapalvelujen keskeistä roolia. Vuonna 2020 annetun *neuvoston suosituksen ”Silta työelämään – entistä vahvempi nuorisotakuu”* täytäntöönpanoa on seurattu vuodesta 2021.

2. Saavutettu edistys

Vahvistetun nuorisotakuun täytäntöönpanossa on edistytty kaikissa jäsenvaltioissa ja erityisesti niissä, joissa on edelleen suuria puutteita. Maiden ja alueiden edistymisessä on kuitenkin eroja, ja siihen vaikuttaa myös laajempi makrotaloudellinen kehitys.

Väestönkehityksen vaikutus on nähtävissä: nuorempien ikäryhmien pienentyessä myös NEET-nuorten määrä vähenee. Samaan aikaan merkittävästä hyödyntämättömästä aktivointipotentiaalista kielivät työelämän ulkopuolella olevien NEET-nuorten määrän kasvu (verrattuna työttömiin NEET-nuoriin) mahdollisten tuensaajien keskuudessa ja joissakin tapauksissa nuorisotakuujärjestelmien edelleen alhainen kattavuus. Vaikka parhaiten suoriutuvat NEET-nuoret poistuvatkin kansallisista järjestelmistä myönteisin tuloksin, monet työelämän ulkopuolella olevat nuoret eivät vielä osallistu näihin ohjelmiin. Tämä viittaa siihen, että näitä järjestelmiä saatetaan joutua suunnittelemaan uudelleen.

Jäsenvaltiot raportoivat arvioinnin aikana lukuisista uudistuksista, joilla puututaan näihin suuntauksiin. Tämä on osoitus jatkuvista toimista ja sitoutumisesta nuorisotakuun täysimääräiseen täytäntöönpanoon. Uudistuksilla pyritään ennen kaikkea parantamaan julkisia työvoimapalveluja, ammatillista koulutusta ja osaamisen kohtaamista sekä poistamaan jäljellä olevia työllistymisen esteitä. Laaja-alaisesta sitoutumisesta huolimatta arviointi toi esiin strategisen suunnittelun puutteita, kuten selkeästi määriteltyjen tavoitteiden, päämäärien ja järjestelmällisten vaikutustenarviointien vähäisen käytön sekä hanke- että ohjelmatasolla. Siksi onkin tärkeää korjata kattavan strategisen suunnittelun ja vaikutustenarviointien puute kansallisella tasolla, jotta kaikkia NEET-kohderyhmiä voidaan tukea tehokkaasti.

Vaikka kaikki jäsenvaltiot pyrkivät parantamaan tiedotusta ja lisäämään tietoisuutta, maiden välillä on edelleen huomattavia eroja kattavuusasteissa. Työelämän ulkopuolella olevien NEET-nuorten ja erityisesti niiden, jotka eivät ole rekisteröityneet mihinkään järjestelmään, osallistaminen on edelleen haasteellista. Tämän kohderyhmän meneillään oleva siirtyminen työttömyydestä työelämän ulkopuolelle on tehnyt näiden nuorten tavoittamisesta yhä vaikeampaa, erityisesti syrjäisillä alueilla ja maaseudulla. Joissakin jäsenvaltioissa on edelleen merkittäviä sukupuolten välisiä eroja, ja erityistä huomiota on kiinnitettävä edelleen muun muassa romaninuoriin, maahanmuuttajiin, nuoriin naisiin, maaseutualueiden nuoriin, vammaisiin henkilöihin ja nuoriin, joilla on erityisesti mielenterveyteen liittyviä terveysongelmia. Kaiken kaikkiaan arvioinneissa korostuu tiedotuksen ja integroidun palveluntarjonnan yhdistämisen haastavuus: vaikka paikallisesti integroiduilla toimintatavoilla voidaan tarjota räätälöityjä palveluja ja edistää instituutioiden, sidosryhmien ja palveluntarjoajien välistä yhteistyötä, tarvitaan keskitettyä koordinointia sen varmistamiseksi, että kaikki alueet katetaan ja palveluja tarjotaan johdonmukaisesti.

NEET-nuorten ja saatavilla olevien palvelujen kartoitus on parantunut useimmissa jäsenvaltioissa, ja monilla niistä on käytössään luotettavia lähteitä ja tehokkaita työkaluja. Haasteena on kuitenkin tietosuojasääntöjen huomioiminen niin, että instituutiot ja palveluntarjoajat voivat tehdä yhteistyötä ja vaihtaa henkilötietoja tehokkaasti, mikä edellyttää monimutkaista tasapainottelua tiedottamisen ja yksityisyyden välillä.

Valtuuskunnat korostivat sellaisten monialaisten lähestymistapojen ja paikallisesti integroidun palveluntarjonnan merkitystä, joissa yhdistyvät räätälöidyt ja korkealaatuiset paikalliset palvelut ja keskitetty koordinointi, jotta voidaan varmistaa tasapuolinen saatavuus kaikilla alueilla. Paikallisilla kumppanuuksilla voidaan edistää innovatiivisia ratkaisuja, joihin osallistuu useita yhteiskunnallisia toimijoita, vaikka niiden koordinointiin liittyy myös haasteita.

3. Jäljellä olevat haasteet

Useimmilla jäsenvaltioilla on institutionaalisia haasteita, jotka haittaavat nuorisotakuun tehokasta täytäntöönpanoa. Näitä ovat muun muassa osaamisen kohtaamattomuus, kuten epäsuhta koulutuksen ja työmarkkinoiden vaatimusten välillä; erityisesti mielenterveyteen liittyvät terveysongelmat, jotka ovat merkittävä este monille NEET-nuorille; rajallinen infrastruktuurituki, kuten lastenhoitopalvelujen ja julkisen liikenteen saatavuus; sekä jatkuvat sosioekonomiset haasteet, mukaan lukien asumisen kohtuuhintaisuus.

Näiden institutionaalisten haasteiden lisäksi nuoret kohtaavat edelleen rakenteellisia ja henkilökohtaisia esteitä, jotka haittaavat heidän pääsyään nuorisotakuujärjestelmiin.

Näitä ovat muun muassa matala koulutustaso ja sen edellyttämä uudelleen- tai täydennyskoulutus; työmarkkinat, jotka eivät vieläköön pysty vastaamaan paremmin koulutettujen nuorten odotuksiin; useimpien työnantajien kielteinen asenne nuoria kohtaan; sekä sosioekonomisesti heikommat lähtökohdat esimerkiksi nuorien äitien, romanien, maahanmuuttajien tai vammaisten nuorten tapauksessa.

Jäsenvaltiot ovat pyrkineet poistamaan näitä esteitä useilla ennaltaehkäisevillä toimilla.

Ne ovat muun muassa lisänneet yhteistyötä koulujen kanssa, parantaneet tiedottamista ja toteuttaneet etsivää työtä. Tässä yhteydessä nuorisotakuu on edelleen keskeinen toimintapoliittinen väline, jonka avulla nuorille tarjotaan mahdollisuus hankkia olennaisia perustaitoja ja sosiaalisia taitoja. Jotkin jäsenvaltiot ovat vahvasti riippuvaisia EU:n rahoituksesta, kuten Euroopan sosiaalirahasto plussasta (ESR+), minkä vuoksi tehokkaiden palvelujen sisällyttäminen kansalliseen talousarviosuunnitteluun on olennaisen tärkeää pitkän aikavälin kestävyuden varmistamiseksi.

4. Päätelmät

Yleisesti ottaen arvioinnissa korostui se, että laajamittaisesta sitoutumisesta huolimatta tarvitaan lisätoimia, joilla vahvistetaan nuorisotakuuekosysteemin toimijoiden välistä koordinointia. Tämä tarkoittaa tietojenvaihdon parantamista, palvelujen integrointia eri aloilla, sitkeisiin rakenteellisiin ja henkilökohtaisiin esteisiin puuttumista sekä pitkän aikavälin rahoituskestävyyden varmistamista. Arvioinnissa havaittuja lupaavia käytäntöjä, joita voitaisiin laajentaa kaikkiin jäsenvaltioihin, ovat muun muassa innovatiiviset paikalliset kumppanuudet, digitaalisten työkalujen, kuten tekoälyn, käyttö, liikkuvuusavustukset koulutuksen tukemiseksi ja kohdennettu tuki haavoittuvassa asemassa oleville ryhmille. Valtuuskunnat korostivat, että nuorille on tarjottava entistä kohdennetumpaa ja yksilöllisempää tukea, minkä lisäksi tarvitaan järjestelmällisempää strategista suunnittelua ja vaikutustenarviointeja nuorisotakuujärjestelmien tehokkuuden mittaamiseksi.
